

transcris *wetežel*). Această listă de cuvinte (după Hinkulov) cu adăugarea etimologiei, împreună cu tabelele declinărilor substantivului și articolului (p. 12—13) îl duc pe autor la concluzia că principalele elemente constitutive sînt cel latin și, apoi, cel slav. El conchide că elementul slav e mai puternic în fonetică (îndeosebi consonantismul), în schimb morfologia se află mult mai mult sub semnul asemănării cu formele latinești sau grecești (!): «Însăși folosirea articolului (în pol. *przedimek*) este deja improprie limbilor noastre (slave — n.n.). Ce-i drept, unele graiuri slave, ca luzaciană sau bulgară, au articol, dar numai acelea care au stat prea mult sub influență străină. În această privință bulgara se aseamnă evident cu româna: articolul nu se adaugă înainte, ci în urma cuvîntului». Sistemul verbal românesc îi provoacă uimirea («au nu mai puțin de 5 moduri și 9 timpuri») și, nedorind să scrie o gramatică românească, ci «numai să ofere cititorului o imagine generală despre limba română», Jan Papłoński își încheie articolul citînd, în transcriere fonetică polonă și cu traducere adlitteram, cîntecul moldovenesc «Arde-mă, frige-mă»!, despre care adaugă că «e cunoscut cititorului datorită excelenței traduceri a poemului «Țiganii» de Pușkin de către Janiszewski»¹.

— În 1846, în tomul al III-lea al publicației lunare «Przegląd Poznański», care apărea sub redacția unui dr. Szafarkiewicz, se publică la p. 287—353 un amplu studiu despre țările române, bazat pe lucrări ale unor francezi, cunoscători ai realităților românești: I. A. Vaillant², Edouard Thouvenel³ și Felix Colson⁴. Autorul, rămas anonim⁵, consacră cea mai mare parte a studiului său recenzării cărții lui Vaillant (la celelalte se referă mult mai puțin).

— În 1852, Mikołaj Ambrozy Kubalski publică la Paris *Recherches historiques et statistiques sur les peuples d'origine Slave, Magyare et Roumaine* (ed. 2 — 1854); autorul confundă pe vechii daci cu coloniștii romani, arată că «românii sînt confundați cu popoarele vecine pentru că limba lor nu este decît un amestec de latin și slav».

— În 1853, în două numere consecutive din «Dziennik Literacki» (Jurnalul literar) din Lwów (nr. 47—48, p. 369—71 și 377—79), cunoscutul bibliograf

¹ Reproducem aici acest cîntec, pentru a vedea cum transcrie J. Papłoński cuvintele românești:

«Arde me, frydże me
Yn fok wynet punie me
Die m'iej frydże pie kerbunie
Ihobnikul nu-ż woj spunie
Ke jel jestie tinieriel
Dregelasz szy frumuszel;
Jar pie tinie berbat reu
Jeu dieakum nu tie maj wreu
Szy tu mekar pen la moarte,
Die m'aj batie die m'aj ardie
Szy bukeć die m'aj teje
Tot woj facze, kum woj wria».

² *La Roumanie ou histoire, langue, littérature, orographie, statistique des peuples de la langue d'or, Ardaliens, Vallaques et Moldaves, réunies sous le nom de Romans*, Paris, 1844, 3 vol.

³ *La Hongrie et la Valachie*, Paris, 1840.

⁴ *De l'Etat présent et de l'avenir des principautés de Moldavie et de Valahie, suivi des traités de la Turquie avec les puissances Européennes*, Paris, 1839.

⁵ Se poate presupune totuși că articolul aparține chiar redactorului Szafarkiewicz, căci în practica jurnalistică se obișnuia ca rubrica recenziilor să fie scrisă în întregime de redactorul publicației, care de obicei nu semna.